

POSTANOWIENIE

Dnia 11 grudnia 2014r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy
w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Anatol Gul

Sędziowie : SO Grażyna Kobus

SO Barbara Nowicka

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2014r. w Świdnicy

na posiedzeniu niejawnym

zażalenia dłużniczki J. R.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z dnia 13 sierpnia 2014r., sygn. akt. VIII Co 564/14 w przedmiocie rozpoznania jej skargi na postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wałbrzychu W. W. z 13 marca 2014r. o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 778/12 z wniosku wierzyciela (...) Sa we W. oraz wniosku dłużniczki o obniżenie opłaty stosunkowej

p o s t a n a w i a:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w pkt I w ten sposób, że opłatę stosunkową ustaloną na kwotę 4.482,89 zł obniżyć do 1317,07 zł;

II. oddalić dalej idące zażalenie;

III. zasądzić od wierzyciela na rzecz dłużniczki 90 zł kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Wałbrzychu zmienił pkt 2 postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wałbrzychu W. W. z 13 marca 2014r. i ustalił koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 4.482,89 zł oddalając dalej idącą skargę oraz oddalił wniosek dłużniczki o obniżenie opłaty stosunkowej.

Sąd Rejonowy wskazał, że w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym pod sygnaturą Km 778/12 Komornik postanowieniem z 16 grudnia 2013r. stwierdził umorzenie postępowania z mocy prawa w stosunku do jednego dłużnika solidarnego M. R. i w związku z tym ustalił koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 3 827,54 zł. Postanowienie w tym zakresie uprawomocniło się i koszty te zostały zapłacone przez tego dłużnika. Uznał zatem, że komornik ustalając wysokość opłaty egzekucyjnej od egzekwowanej kwoty 54.294,89 zł ” co do zasady” prawidłowo pomniejszył ją o kwotę opłaty ustalonej w postanowieniu z 16 grudnia 2013r. (8144,23 zł- 3053,32 zł). Umknęła mu jednak konieczność pomniejszenia tejże opłaty jeszcze o kwotę wcześniej naliczonej opłaty w postanowieniu z 16 grudnia 2013r. w wymiarze 608,02 zł. Zatem Sąd Rejonowy skorygował ją ustalając wysokość opłaty egzekucyjnej z art. 49 ust 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji do zapłaty przez dłużniczkę J. R. na kwotę 4482,89 zł (8144,23 zł- 3053,32 zł – 608,02 zł).

Uzasadniając swoje stanowisko Sąd Rejonowy wskazał, że pomimo tego, iż znaczna część kwoty egzekwowanej w postępowaniu egzekucyjnym została zapłacona wierzycielowi z pominięciem organu egzekucyjnego, Komornik był

uprawniony do ustalenia opłaty egzekucyjnej w wysokości 15% od uzyskanej przez wierzyciela w toku postępowania egzekucyjnego kwoty. Zdaniem Sądu Rejonowego spełnienie przez dłużnika świadczenia pieniężnego po wszczęciu postępowania egzekucyjnego nie jest dobrowolnym spełnieniem tego świadczenia. Dokonywanie wpłat przez dłużnika w taki sposób, należy uznać bowiem za wymuszone działaniem organu egzekucyjnego, czyli uznać za konsekwencję działań podjętych przez komornika sądowego w ramach wszczętego postępowania egzekucyjnego.

Sąd nie znalazł również podstaw do obniżenia opłaty stosunkowej na podstawie art. 49 ust 7 i 10 ustawy, wskazując, że zakres czynności egzekucyjnych podjętych przez komornika w ramach całego postępowania egzekucyjnego, okres trwania tego postępowania, nie dają uzasadnionych podstaw do przyjęcia, że wysokość opłaty egzekucyjnej nie jest odpowiednia do nakładu pracy komornika.

Postanowienie to zaskarżyła dłużniczka wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do dalszego prowadzenia zarzucając, że zostało ono wydane z naruszeniem, przepisów art. 49 ust 1,2,7 i 10 ustawy z 29 sierpnia 1997r. o komornikach sądowych o egzekucji poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji uznanie, że Komornik Sądowy właściwie ustalił koszty postępowania na poziomie 15 %, zamiast ich ustalenia na poziomie 5% oraz że brak jest podstaw do obniżenia przez Sąd opłaty stosunkowej ustalonej przez Komornika do kwoty 1000 zł. W uzasadnieniu dłużniczka podniosła, że w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela, po zawiadomieniu dłużnika o wszczęciu egzekucji, od świadczenia spełnionego przez dłużnika bezpośrednio wierzycielowi komornik posiada uprawnienie do pobrania opłaty określonej w art. 49 ust 2 zd 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji tj. w wysokości 5%. Powołując się na liczne orzeczenia Sądu Najwyższego oraz aktualne komentarze prawnicze podniosła, że pobranie opłaty egzekucyjnej w niniejszym przypadku w wysokości 15% jest działaniem nieprawidłowym. Dodatkowo jej zdaniem w sprawie istnieją podstawy do obniżenia opłaty stosunkowej, jednak Sąd Rejonowy zupełnie pominął rozpatrzenie wniosku w tym zakresie, poprzestając jedynie na lakonicznym stwierdzeniu, że zakres czynności i czas trwania postępowania są podstawą do uznania, że wysokość ustalonych kosztów jest odpowiednia.

Zażalenie jest częściowo uzasadnione.

Słusznie zarzuca skarżąca, iż Komornik nie był uprawniony w związku z umorzeniem postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela do ustalenia opłaty egzekucyjnej z art. 49 ust 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o komornikach sądowych i egzekucji (t.j. Dz. U. nr 231, poz. 1376 z 2011r. ze zm)- dalej u.k.s.e w wysokości 15% od należności uiszczonych przez dłużników bezpośrednio do rąk wierzyciela już po wszczęciu egzekucji, traktując to świadczenie jak wyegzekwowane przez siebie.

Zgodnie z art. 49 ust 2 u.k.s.e. w brzmieniu obowiązującym w dacie wszczęcia egzekucji w sprawie Km 778/12 w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Świadczenie uiszczony przez dłużnika w toku postępowania egzekucyjnego bezpośrednio do rąk wierzyciela nadal zachowuje, jako wynikające z tytułu wykonawczego, charakter „ świadczenia pozostałego do wyegzekwowania”. Tym samym stanowi punkt odniesienia do obliczenia opłaty egzekucyjnej na podstawie art. 49 ust 2 u.k.s.e.

W dniu 5 marca 2014r. wierzyciel złożył wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego w stosunku do dłużniczki, wskazując, że jego należność została przez dłużników w całości zaspokojona na skutek wpłat bezpośrednio do jego rąk w łącznej wysokości 54.294,89 zł. Wobec tego Komornik umorzył postępowanie egzekucyjne ustalając jednocześnie opłatę egzekucyjną w oparciu o art. 49 ust 1 u.k.s.e. od sumy przekazanej przez dłużników na kwotę 5.090,91 zł obciążając ją dłużniczkę. Ponieważ komornik ustalił już częściową opłatę wydając postanowienie o umorzeniu egzekucji w stosunku do dłużnika solidarnego M. R. na 3.053,32 zł całą opłatę egzekucyjną w wysokości 8.144,23 zł pomniejszył o tę kwotę.

Jednakże nie było podstaw do ustalenia opłaty stosunkowej w wysokości 15% od kwoty 54.294,89 zł, którą dłużnicy zapłacili wierzycielowi z pominięciem komornika. Spełnione przez nich świadczenie należy traktować jako świadczenie pozostałe do wyegzekwowania. Opłata z art. 49 ust 1 u.k.s.e. przysługuje komornikowi wyłącznie od wyegzekwowanego przez niego świadczenia (ściągniętego od dłużnika) a nie od tego, które wierzyciel uzyskał na skutek pozaegzekucyjnej czynności samego dłużnika. Komornikowi przysługiwało więc uprawnienie do pobrania opłaty stosunkowej w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania zgodnie z art. 49 ust 2 u.k.s.e. Takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy, który w uchwale z 29 października 2009r. III CZP 82/09, OSNC, nr 5 poz. 67 z 2010r. stwierdził, że w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela, po zawiadomieniu dłużnika o wszczęciu egzekucji, od świadczenia spełnionego przez dłużnika bezpośrednio wierzycielowi komornik pobiera opłatę określoną w art. 49 ust 2 zd. 1 u.k.s.e. w brzmieniu nadanym ustawą z 24 maja 2007r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz niektórych innych ustaw Dz.U. nr 112, poz. 769, (vide: także uchwała SN z 12 lutego 2009r., III CZP 142/08, OSNC nr 12, poz. 163 z 2009r.)

Zatem skoro wierzyciel został zaspokojony przez dłużniczkę po umorzeniu egzekucji w stosunku do M. R. kwotą 26.341,42 zł to opłata stosunkowa od tej kwoty obliczona na podstawie art. 49 ust 2 u.k.s.e. wynosi 1317,07 zł (5% x 26.341,42 zł).

Wobec powyższego Sąd Okręgowy z mocy art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 2 zd 1 kpc i art. 13 § 2 kpc zmienił zaskarżone postanowienie w pkt I w ten sposób, że opłatę stosunkową należną Komornikowi od J. R. obniżył ostatecznie do kwoty 1317,07 zł (pkt I).

W pozostałym zakresie zażalenie jest nieuzasadnione.

Obniżenie opłaty stosunkowej na podstawie art. 49 ust 7 u.k.s.e. jest środkiem korygowania tej opłaty o charakterze wyjątkowym, który może zostać zastosowany przez sąd na wniosek dłużnika w szczególnie uzasadnionym przypadku -gdy nakład pracy komornika jest niewielki a wysokość ustalonej opłaty nadmiernie wygórowana przy rodzaju i ilości czynności podejmowanych przez komornika w celu zaspokojenia wierzyciela, bądź gdy sytuacja majątkowa dłużnika jest zdecydowanie gorsza od tej w jakiej znajdują się inni dłużnicy. Żadnej z tych okoliczności skarżąca nie wykazała.

Mając to na uwadze Sąd Okręgowy zgodnie z art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 i art. 13 § 2 kpc oddalił zażalenie w dalszej części (pkt II).

O kosztach postępowania zażaleniowego orzekł stosowanie do art. 98 kpc w zw. z art. 99 kpc, art. 391 § 1 kpc i art. 397 § 2 zd 1 kpc (pkt II).